

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Фінанси, фінансовий менеджмент
та страхування

на тему: «Кредитний портфель комерційного банку»
(назва теми)

Виконавець:

здобувач 41гр. факультету **ФБС**
Боднар Єва Яківна _____
(ім'я, прізвище) (підпис)

Науковий керівник:

к.е.н.,ст. викладач
(науковий ступінь, вчене звання)
Добриніна Людмила В'ячеславівна

(ім'я, прізвище) (підпис)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність. У сучасному світі, де фінансові потоки відіграють вирішальну роль у розвитку економіки, кредитування є одним з ключових інструментів забезпечення стабільності та зростання. Комерційні банки, як основні посередники на кредитному ринку, формують свої кредитні портфелі, які є відображенням їхньої діяльності та впливають на їх фінансовий стан.

Кредитний портфель є одним з найважливіших компонентів діяльності будь-якого банку. Він відображає рівень кредитного ризику, прибутковість та стабільність фінансової установи. Ефективне управління кредитним портфелем є запорукою успіху банку та його здатності виконувати свої основні функції - залучення вкладів та кредитування клієнтів.

Питанням якості та структурного складу кредитного портфелю присвячені праці таких зарубіжних вчених та економістів, як Т. Кох, Г. Марковіц, П. Роуз, Дж. Сінкі, Дж. Тобін, Дж. Трейнор, У. Шарп та ін. Серед вітчизняних вчених даними питаннями займалися такі вчені, як Ю. В. Бугель, Ю. В. Владчин, У. М. Голуб, Г. В. Карпенко та ін.

Мета дослідження. Надання рекомендацій щодо шляхів удосконалення формування кредитного портфеля комерційного банку, на основі узагальнення теретичних та практичних основ формування кредитного портфеля комерційного банку.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність кредитного портфеля комерційного банку;
- зазначити основні елементи кредитного портфеля комерційного банку;
- ознайомитися з принципами управління кредитним портфелем;
- проаналізувати тенденції фінансової діяльності АТ КБ «ПриватБанк»;
- розглянути формування кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк»;
- провести аналіз якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк»
- запропонувати напрямки щодо удосконалення формування кредитного портфеля комерційного банку;
- застосувати метод регресійного аналізу щодо моделювання впливу економічних показників на кредитні ставки АТ КБ «ПриватБанк»;
- надати рекомендації щодо поліпшення якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк».

Об'єктом дослідження є процес формування кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», що здійснює діяльність на території України згідно з чинним законодавством України.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні рекомендації щодо формування кредитного портфеля комерційного банку.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися наступні методи дослідження: аналіз, синтез (для дослідження теоретичних основ кредитного портфеля комерційних банків), табличний, графічний методи (для наочного відображення отриманих результатів), експертний метод (для огляду поглядів експертів щодо удосконалення формування кредитного портфеля комерційних банків), кореляційно-регресійний аналіз

(для дослідження впливу економічних показників на кредитні ставки АТ КБ «ПриватБанк»), коефіцієнтний аналіз (для оцінки якості кредитного портфеля комерційного банку).

Інформаційна база. Під час дослідження використовувалися наукові праці зарубіжних і вітчизняних фахівців із питань аналізу структури та формування кредитного портфеля комерційного банку, основні нормативні акти, які регулюють дану сферу, інформація практичного характеру та фінансова звітність суб'єктів господарювання.

Практичне значення одержаних результатів роботи полягає в тому, що розглянуті особливості кредитного портфеля комерційного банку дозволять надати пропозиції, які мають змогу вдосконалити кредитну діяльність АТ КБ «ПриватБанк».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (34 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 87 сторінок. Основний зміст викладено на 73 сторінках. Робота містить: 18 таблиць, 6 формул, 8 рисунків.

Публікації та апробація результатів дослідження. Основні ідеї кваліфікаційної роботи знайшли відображення у науковому фаховому виданні: Бондар Є.Я. Особливості кредитування комерційними банками. Збірник IX Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету "Стабілізація фінансово-економічної системи України" 8-9 квітня 2025 року с.57-59.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи формування кредитного портфеля комерційного банку»* розглянуто сутність кредитного портфеля комерційного банку, зазначено основні елементи кредитного портфеля комерційного банку та ознайомлено з принципами управління кредитним портфелем комерційного банку.

У другому розділі *«Практичні основи формування кредитного портфеля комерційного банку»* проаналізовано тенденції фінансової діяльності АТ КБ «ПриватБанк», розглянуто формування кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», проведено аналіз якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк».

У третьому розділі *«Шляхи удосконалення формування кредитного портфеля комерційного банку»* запропоновано напрямки щодо удосконалення кредитного портфеля комерційного банку, застосовано метод регресійного аналізу щодо моделювання впливу економічних показників на кредитні ставки АТ КБ «ПриватБанк», надано рекомендації щодо поліпшення якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Досліджено сутність кредитного портфеля комерційного банку. Кредитний портфель комерційного банку визначено як інструмент управління активними операціями банку, метою здійснення яких є підвищення прибутку, ефективності діяльності. Важливими складовими виступають вірно поставлені цілі, що впливають на структуру кредитного портфеля та є визначальними факторами фінансової стійкості, ліквідності та прибутковості банківської установи.

2. Зазначено, що кредитний портфель комерційного банку складається з різноманітних елементів, класифікованих за різними критеріями відповідно типів портфеля, видів портфелю, напрямками застосування та їх суб'єктної приналежності.

3. Ознайомлення з основними принципами управління кредитним портфелем такими як диверсифікація, ретельна оцінка кредитоспроможності позичальників, визначення та дотримання прийнятного рівня ризику, постійний моніторинг та контроль за кредитним портфелем, формування адекватних резервів на покриття можливих втрат за кредитами, дотримання вимог регуляторних органів та внутрішніх нормативних документів, виявило їхню ключову роль у забезпеченні ефективності кредитної діяльності банку та постійного вдосконалення своїх підходів та інструментів адаптування їх до мінливих умов ринку.

4. Проаналізовано тенденції фінансової діяльності АТ КБ «ПриватБанк» виявлено позитивні зміни статей балансу, за рахунок збільшення ліквідності та консервативного управління ризиками, скорочення частки інвестиційних цінних паперів, нарощуванні грошових коштів та їх еквівалентів, а також кредитів, зростання власного капіталу за досліджуваний період збільшилось на 32,0 млрд. грн., найбільшу частку в його структурі за чотири роки займає статутний капітал, що дозволило зміцнити капітальну базу.

5. Розглянуто формування кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», що свідчить про ефективне залучення клієнтських коштів та активну кредитну діяльність. За 2020-2024 рр. кредитний портфель збільшився на 57 740 млн. грн. або на 104,94%. Банк активно нарощував кредитування фізичних осіб та юридичних осіб/МСП, що призводить до зміни структури портфеля. Зберігається домінантна роль кредитів за картками у структурі валового кредитного портфеля клієнтів. У структурі кредитів АТ КБ «ПриватБанк» за секторами економіки за 2021 - 2024 рр. домінувала складова "Кредити та дебіторська заборгованість, що управляються як окремий портфель" з 67,41% у 2021 році до 57,23% у 2024 році та частка кредитів, наданих фізичним особам з 25,45% до 30,56%.

6. Проведено аналіз якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», що свідчить про надзвичайно успішну динаміку основного процентного бізнесу банку. Спостерігається суттєве зростання як абсолютного

обсягу чистого процентного доходу, так і показників, що відображають ефективність формування процентної маржі та дохідність активів. Банк досяг помітного покращення показників якості кредитного портфеля, зокрема, зниження NPL, та підтримував адекватний рівень резервування відносно проблемної заборгованості. Структурні зміни у кредитному портфелі свідчать про адаптацію банку до умов ринку та активізацію роботи в ключових сегментах. Таким чином, аналіз показників підтверджує фінансову стійкість та ефективність АТ «ПриватБанк» протягом досліджуваного періоду.

7. Запропоновано напрямки щодо удосконалення формування кредитного портфеля комерційного банку, що охоплюють комплекс заходів, спрямованих на підвищення якості активів, оптимізацію структури, збільшення прибутковості та зміцнення системи управління кредитними ризиками. Реалізація цих рекомендацій, що включають посилення андеррайтингу, активний моніторинг, стратегічне резервування та впровадження технологічних рішень, сприятиме мінімізації проблемної заборгованості та забезпеченню фінансової стійкості банку в умовах нестабільного економічного середовища.

8. Застосовано метод регресійного аналізу щодо моделювання впливу показників на кредитні ставки АТ КБ «ПриватБанк». Було виявлено значний вплив ряду макроекономічних та внутрішньобанківських факторів на ставки за кредитами АТ КБ «ПриватБанк», при цьому курс долара та ставки за депозитами продемонстрували найбільш вагомий позитивний кореляційний зв'язок. Отримані результати свідчать про збільшення прогнозованих кредитних ставок проти реальних протягом періоду.

9. Надано рекомендації щодо підвищення якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк». Виявлені позитивні тенденції зростання та зниження частки непрацюючих кредитів, проте для подальшого зміцнення його якості рекомендовано посилити процеси андеррайтингу, впровадити проактивний моніторинг та стратегічно управляти резервуванням. Оптимізація структури портфеля через диверсифікацію та активне управління проблемною заборгованістю залишаються важливими напрямками. Подальше впровадження технологічних рішень та узгодження кредитної стратегії зі стратегічними цілями банку сприятимуть стійкому розвитку та підвищенню прибутковості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» в умовах мінливого економічного середовища.

Висновки узагальнюють основні результати проведеного аналізу, висвітлюють ключові тенденції та надають практичні рекомендації щодо оптимізації кредитного портфеля комерційного банку в сучасних умовах.

АНОТАЦІЯ

Боднар Є.Я., «Кредитний портфель комерційного банку»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2025 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес формування кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк».

У роботі розглядаються теоретичні аспекти сутності кредитного портфеля комерційного банку, зазначено основні елементи кредитного портфеля комерційного банку та ознайомлено з принципами управління кредитним портфелем.

Проаналізовано фінансову діяльність АТ КБ «ПриватБанк», розглянуто формування кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк», проведено аналіз якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк».

Запропонувано напрямки щодо удосконалення кредитного портфеля комерційного банку, розроблено модель впливу факторів на ставки по кредитах АТ КБ «ПриватБанк», надано рекомендації щодо оптимізації якості кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк».

Ключові слова: кредитний портфель банку, якість кредитного портфеля

ANNOTATION

E.Ya. Bodnar, «Commercial bank loan portfolio»,

thesis for Master degree in specialty «072 Finance, Banking and Insurance »

under the program «Finance, financial management and insurance»,

Odessa National Economic University

Odessa, 2025

Thesis consists of three chapters. Object of study is the process of forming the credit portfolio of JSC CB "PrivatBank.

Diploma thesis deals with theoretical aspects of the essence of the credit portfolio of a commercial bank, identifies the main elements of the credit portfolio of a commercial bank and introduces the principles of credit portfolio management.

The financial activities of JSC CB "PrivatBank" are analyzed, the formation of the credit portfolio of JSC CB "PrivatBank" is considered, the quality of the credit portfolio of JSC CB "PrivatBank" is analyzed.

Directions for improving the credit portfolio of a commercial bank are proposed, a model of the influence of factors on the rates on loans of JSC CB "PrivatBank" is developed, recommendations are given for optimizing the quality of the credit portfolio of JSC CB "PrivatBank".

Keywords: bank credit portfolio, quality of credit portfolio